

Jugoslovanska vlada zahteva vrnitev zaseženih parnikov

General Tito in poslanik
Patterson se sestala
na Bledu

NEPETOSE NE KOLIKO POLEGLA

Washington, 24. avg. — Organizacija Združenih narodov je zahtevala vrnitev 167 ladij, med katerimi šest potniških parnikov, ki jih je Amerika zasegla na Donavi. Jugoslovanska vlada zahteva vrnitev ladij, med katerimi šest potniških parnikov, ki jih je Amerika zasegla na Donavi. Jugoslovanska vlada zahteva vrnitev ladij, med katerimi šest potniških parnikov, ki jih je Amerika zasegla na Donavi.

Tito je izrazil mnenje, da so bile invazije jugoslovanskega ozračja po ameriških letalih premišljene. Namen je bil ustvariti vtis, da je ameriška sila tako mogočna, da ne more jugoslovanska vlada storiti ničesar. Neavtorizirani poleti škadrov ameriških letal so to demonstrirali. Dvajset in več ameriških letal se je pojavilo nad Jugoslavijo dneвно.

Pattersona, ki je prišel z letalom na Bled, sta spremljala general Vladimir Velebit, veščak jugoslovanskega zunanjskega urada, in Mirko Bruner, tajnik tega urada. Patterson je po konferenci s Titom odletel na Dunaj, kjer se bo sestel z generalom M. W. Clarkom, vrhovnim poveljnikom ameriške okupacijske sile v Avstriji.

Vest iz zanesljivega vira pravi, da je Jugoslavija v zadnjih mesecih dobila večje število letal iz Rusije. Med temi je najmanj 300 stornovikov.

Washington, D. C., 24. avg. — Naznanilo, da se Jugoslavija udala pritisku državnega departamenta in izpustila ameriške letalce, je bilo sprejeto z zadovoljstvom na znanje. Napetost, ki jo je povzročila ameriška nota jugoslovanski vladi, se je polegla. Državni departament si prisvaja diplomatsko zmago.

Pomožni državni tajnik Dean Acheson je konferiral s H. Johnsonom, ameriškim reprezentantom v varnostnem svetu Združenih narodov. Predmet razgovora med njima ni znan.

Acheson je dejal, da Amerika še ni zadovoljna, čeprav je Jugoslavija izpustila ameriške letalce. On ni hotel odgovoriti na vprašanje, ali bo Amerika zahtevala odškodnino do Jugoslavije. Izjavil je le, da bo odločitev padla, ko bodo znani vsi podatki o incidentu. Zaslisani bodo letalci, katere je Jugoslavija izpustila. Dalje je rekel, da je Amerika pripravljena za diskuzije o plovi na reki Donavi.

Chicago, 24. avg. — Splošna mornarska unija, včlanjena v Kongresu industrijskih organizacij, je naznanila sprejetje kontraktov pogojev Standard Oil Co. of Indiana, kar pomeni, da bo stavka mornarjev kmalu končana. Stavka, ki je bila oklicana pred osmimi dnevi, je ustavila promet parnikov na Velikih jezerih.

Predsednik mornarske unije je Joseph Curran. On je naznanil, da so pogoje že odobrili mornarji v Chicagu, Detroitu, Clevelandu in Ashtabuli, O. Ti določajo med drugim skrajšanje delovnega tedna na 44 ur in plačo in pol za čezurno delo. Curran je dejal, da je unija izvojevala skoro vse zahteve.

Izgleda, da bodo tudi druge kompanije sledile Standard Oil Co. in izpravile konflikt z mornarji.

Domače vesti

Iz Clevelanda

Cleveland.—Dne 24. avg. sta bila poročena Michael Prešeren iz Yukona, Pa., in Frances Jaršen.—Družina Rudy Vidmar je dobila krepkega sinčka prvorojenčka, družina John Šuštaršič pa hčerko. — Michael Maletič, lastnik Malet Co., je iznašel nov stroj za obnovitev površine mešarskih, krojaških in usnarskih stojal ali miz.—Na obisku pri svojih starših se mudi Zella Cankar, ki poje na radiju v New Yorku pod imenom Janis Lord.

Iz Argentine

Buenos Aires, Argentina.—Dne 23. maja je umrla Marija Šuligoj, roj. Bone in doma iz Solkana na Primorskem. Zapuščena moža in sina.—Umrla je tudi Marija Širok, roj. Drašček in doma iz Solkana.—Dalje je umrla Leopold Madon, ki zapuščena žena in hčerko.—V staro domovino sta odpotovala Mirko Ličen in Ivan Košta, oba doma iz Oseke pri Šempasu na Primorskem.

Išče sorodnik

Cleveland.—Frank Zafred je prejel pismo od Klare Dobrin iz Zagreba, Lička ulica 32, Jugoslavija, ki želi izvedeti za svojo sestro Mary Blanchard in teto Ano Udovič, kateri baje živita v Denverju, Colo. Pišeta naj ji na gornji naslov, ali pa na naslov: Frank Zafred, 952 E. 185th St., Cleveland 19, Ohio.

Mezdana politika ne bo revidirana

**Zahteva voditeljev
CIO odbita**

Washington, D. C., 24. avg. — Vlada je naznanila, da bo ignorirala zahteve voditeljev Kongresa industrijskih organizacij za revizijo mezdne politike v zvezi s kontrolno cen. Držala se bo zaključka, ki je bil naznanjen 14. februarja.

Krogli, ki imajo tesne zveze s predsednikom Trumanom, so izjavili, da se mezdana politika lahko revidira le z eksekutivno odredbo. Gotovo je, da Truman ne bo izdal take odredbe, dokler se situacija glede cen ne izčisti.

Kakor hitro je novi dekontrolni odbor prepovedal restavriranje kontrole cen za žito, mleko in mlekarne izdelke, so voditelji unij CIO zahtevali revizijo mezdne politike. Trumanovo administracijo so opozorili na dejstvo, da draginja stalno narašča in da morajo biti tudi delavske plače zvišane.

Na podlagi sedanje politike Trumanove administracije mora zvišanje plač odobriti federalni odbor za stabilizacijo mezd.

Maksim Litvinov razrešen dolžnosti

London, 24. avg. — Radijsko poročilo iz Moskve pravi, da je bil Maksim Litvinov razrešen dolžnosti kot zunanji podminister. Poročilo ne omenja vzroka. To dostavlja, da sta bila za pomožna zunanja ministra imenovana Fedor Gusjev in Jakov Malik. Litvinov, ki je bil zunanji minister l. 1933, je pridobil predsednika Roosevelta za priznanje sovjetske vlade. On je bil reprezentant Rusije v stari Ligi narodov in zagovornik kolektivne zaščite.

Poljska zavrnila ameriški predlog

Proti vmešavanju
v notranje zadeve

Varšava, Poljska, 24. avg. — Vlada je zavrnila ameriški predlog glede nadziranja splošnih volitev, ki se bodo vršile prihodnje jesen. Izjavila je, da bi bilo to vmešavanje v poljske notranje zadeve.

Amerika in Velika Britanija sta poslali slični notni poljski vladi zadnji ponedeljek. Trdili sta, da so bile nepravilnosti pri referendumu na Poljskem zadnje pomlad. Referendum je bil povezan s pripravami za splošne volitve, pri katerih bo izvoljena nova vlada. Obe, Amerika in Velika Britanija, sta se sklicevali na potsdamski dogovor.

Poljska vlada pravi, "da potsdamski dogovor ne vključuje ničesar drugega kot priznanje, da namerava Poljska razpisati splošne in svobodne volitve. Nobene provizije ni glede nadziranja poljskih volitev."

Nacijska firma dobila kontrakt

Zgradila bo poslopja
v Argentini

Buenos Aires, Argentina, 24. avg. — Predsednik Juan Peron je dobil v podpis kontrakt, katerega je vlada sklenila z nacijsko firmo Siemens Baunion. Firma bo zgradila poslopja na glavnem letališču v bližini Buenos Airesa, ki bodo stala \$6,250,000.

Kakor uradni drugi nemških kompanij v Argentini, so tudi uradniki firme Siemens Baunion člani nacijske stranke. Argentinska vlada je nedavno naznanila, da bo razpustila nacijske organizacije, toda doslej ni storila nobenega koraka v tej smeri.

Siemens Baunion in druge nacijske kompanije so razširile svoje aktivnosti v zadnjih mesecih. Avtoritete so naznanile, da je bil aretiran Ludovico Vitta, član Narodne zveze, šofinistične organizacije, pri vходу v poslopje poslanske zbornice. Polcija pravi, da je našla pet bomb, ko ga je preiskala.

Narodna zveza vodi opozicijo proti Peronovemu režimu.

Španija bo izgnala belgijskega fašista

Madrid, Španija, 24. avg. — Vlada diktatorja Franca je odredila izgon Leona Degrella, bivšega voditelja belgijske reksiistične (fašistične) stranke. Udal se je pritisku zaveznikov. Degrella bo postavljen pred sodišče kot izdajalec in vojni zločinec. On je pobegnil iz Belgije v Španijo pred zaključanjem vojne v Evropi.

Voditelji perzijske stranke aretirani

Teheran, Perzija, 24. avg. — Vlada premijera Saltaneha je naznanila aretacijo voditeljev levčarske stranke Tudeh v provinci Kuzistan. Odredila je tudi zasego orožja v krajih v bližini Azerbadžana, kjer so se vršile bitke, v katerih je bilo več ljudi ubitih in ranjenih.

Raketna pošta med Anglijo in Ameriko

London, 24. avg. — List Daily Graphic pravi, da je letalsko ministrstvo dobilo prostor v bližini Bedforda, s katerega bodo raketna letala prenašala pošto iz Anglije v Ameriko. Preizkušnje so bile uspešne.

MANULSKY OB- DOLŽIL GRČIJO PROVOKACIJO

Balkan spet postal sod
smodnika, ki lahko
eksplodira

Paris, 24. avg. — Mirovna konferenca je bila sunkoma vržena iz letargije brezplodnih debat, ko je Dimitrij Manuisky, ukrajinski zunanji minister in načelnik ukrajinske delegacije, v svojem govoru obdolžil Grčijo provokacij. S svojimi zahtevami, da mora dobiti kos Epirija od Albanije in kos južne Bolgarije je storila korak, ki lahko povzroči vojno na Balkanu.

Manuisky je udrihal po sedanjem grškem režimu premijerja Tsaldarisa, ki ima oporo pri Veliki Britaniji. "Vojne sledijo provokacijam reakcije," je dejal. "Ustvarjajo se incidenti, ki povzročajo napetost in vodijo v vojno. Balkan je spet sod smodnika, ki lahko eksplodira. Grčija je odgovorna za incidente ob albanski in bolgarski meji."

Prej je govoril Tsaldaris. Izjavil je, da se je štirinajst albanskih divizij borilo na strani Italije proti Grčiji. On je pobijal izjavo besednika Albanije, da se je le neznanost število izdajalcev pridružilo Italijanom.

Seji je predsedoval britaki zunanji minister Ernest Bevin. Grška delegacija je vodila opozicijo proti nastopu predstavnika Albanije na konferenci, a ni uspela. General Enver Hodža, predsednik albanske vlade, je dobil besedo. On je poudarjal, da je bila Albanija jetnica italijanskega fašizma proti svoji volji.

Ruski zunanji minister Molotov in Edvard Kardelj, podpredsednik jugoslovanske vlade, sta konferirala 40 minut. Sestala sta se v posebni sobi luksemburške palače. Prej je imel Kardelj razgovor z ameriškim državnim tajnikom Byrnesom.

V Pariz je dospel senator Tom Connolly, demokrat iz Texasa in načelnik odseka za zunanje zadeve. Na letališču ga je sprejel in pozdravil Byrnes.

Milivoj Suvič, ravnatelj jugoslovanske čistiške agenture Tanjug v Londonu, je dejal, "da bi bilo dobro za vse, če bi spor med Jugoslavijo in Ameriko prišel pred varnostni svet Združenih narodov. Jugoslavlani nočejo vojne in mi nismo barbari, kot nekateri Američani trdijo. Storili nismo krivice nikomur. Reakcija se je jezi na nas, ker branimo naše pravice."

Naborne olajšave za profesorje

Washington, D. C., 24. avg. — Federalna naborna administracija je naznanila olajšave za profesorje, stavbne in transportne delavce. Ti ne bodo pozvani v armado, ko se bo novanje obnovilo 1. septembra. Armada je izjavila, da mora dobiti najmanj 150,000 rekrutov v prihodnjih treh mesecih. Olajšave za profesorje je priporočal dr. John Steelman, direktor vojne mobilizacije.

Tiskarji za skrajšanje delovnega tedna

Miami Beach, Fla., 24. avg. — Delegati na konvenciji mednarodne tiskarske unije so soglasno sprejeli resolucijo za skrajšanje delovnega tedna na 37 ur. Nobena krajevna unija ne sme podpisati pogodbe, ki ne bi doletela skrajšanja delovnih ur.

Voditelji unij pri Schwellenbachu

Poskusi za spravo
se izjalovili

Washington, D. C., 24. avg. — Delavski tajnik Lewis Schwellenbach je skušal izravnati jurisdiksijski spor med Kongresom industrijskih organizacij in Ameriško federacijo, toda njegovi napori so se izjalovili.

Konferenca med njim in voditelji CIO in ADF je trajala pol ure. Schwellenbach jih je skušal pridobiti za sklenitev kompromisa glede reprezentacije v mednarodnem delavskem uradu, ki bo imel sejo v Montrealu, Kanada, 19. septembra. Voditelji ADF si prisvajajo izključno pravico reprezentacije, dočim je Schwellenbach predlagal, naj tudi CIO dobi to pravico.

Mednarodni delavski urad je bil ustanovljen l. 1919 kot privesek stare Lige narodov.

William Green je kot predsednik ADF predstavljal svojo organizacijo na konferenci z delavskim tajnikom. On je ponovno grozil, da bo ADF pretrgala stike s Trumanovo administracijo, če bo CIO dobil reprezentacijo v delavskem uradu. Stalni reprezentant ADF je Robert J. Watt.

CIO sta reprezentirala na konferenci s Schwellenbachom pravni svetovalec Lee Pressman in Michael Ross. Slednji je načelnik mednarodnega departamenta CIO. Oba sta argumentirala, da je CIO upravičen do delitve reprezentacije v mednarodnem delavskem uradu s ADF. Green je dejal, da je ADF najbolj reprezentativna delavska organizacija v Ameriki, ker ima čez sedem milijonov članov.

Francija bo izpustila ujetnike

Dobili bodo delo
v premogovnikih

Paris, 24. avg. — Francija se je odločila za izpustitev nedoločene števila nemških vojnih ujetnikov in za premesitev okrog pet tisoč Poljakov, ki so v njeni okupacijski coni v Nemčiji. Poljska vlada v Varšavi je dobila zagotovilo, da bodo Poljaki, katere je izbruh druge svetovne l. 1939 zajel v Franciji, repatriirani.

Francija se je odločila za izpustitev nemških ujetnikov z namenom, da poveča produkcijo premoga. Uverjena je, da bodo bolj pridno delali, ko bodo do dobili priliko za obnovu normalnega življenja.

Reprezentant francoske vlade je izrazil upanje, da bodo osvobojeni ujetniki ostali v Franciji. Za določeno dobo bodo ostali v krajih, v katerih bodo uposljeni. Francija potrebuje najmanj 50,000 rudarjev.

Pred vojno je prišlo skoro pol milijona tujih delavcev v Francijo letno. Uposljeni so bili pri sezonskem delu. Prihajali so delavci iz južne Italije in dobili delo na kmetijah in poljski rudarji.

Lange bo resigniral kot poslanik

Washington, D. C., 24. avg. — Dr. Oscar Lange, bivši profesor na čikaški univerzi, ki se je odpovedal ameriškemu državljanstvu, da je lahko postal poljski poslanik v Washingtonu, je naznanil, da bo kmalu pustil pozicijo. Ves svoj čas bo posvetil varnostnemu svetu Združenih narodov, v katerem reprezentira Poljsko. Pričakuje se, da bo Poljska imenovala novega poslanika po zaključanju mirovne konference v Parizu.

PREIZKUŠNJA MOČI MED AME- RIKO IN RUSIJO

Komentarji londonskih
listov o sporu z
Jugoslavijo

TRENJE MED VZHODOM
IN ZAPADOM

London, 24. avg. — Velika Britanija, ki je uradno molčala o sporu med Ameriko in Jugoslavijo, je zdaj dala razumeti, da odobrava odločno stališče, katero je Amerika demonstrirala z ostro protestno noto jugoslovanski vladi in zahtevo, da mora izpustiti ameriške letalce. Ona vidi v jugoslovanskem incidentu preizkušnjo moči med Ameriko in sovjetsko Rusijo.

Jugoslavlani so razočarani, ker sta se Velika Britanija in Amerika postavili na stran Italije, bivše sovražnice, v zadevi Trsta in Julijske Krajine. Pričakovali so, da bo Trst prišel pod Jugoslavijo.

List Times je objavil uvodnik s komentarjem spora med Ameriko in Jugoslavijo. V tem naglašuje, "da so Slovenci pred 18 meseci navdušeno pozdravljali ameriške letala, ko so se pojavila nad njihovimi glavami. Leto miru je zadostovalo za ustvaritev megle nespornosti med jugoslovanskim ljudstvom in zapadnimi zavezniki. Spomine na zavezniško pomoč Jugoslaviji sta zatemnila vročina razburjenja zaradi Trsta in britsko-ameriško podpiranje Italije. Kronično trenje med vzhodom in zapadom se je obnovilo."

Drugi londonski listi so tudi komentirali spor med Jugoslavijo in Ameriko. Daily Mail je objavil uvodnik z naslovom "Rdeča luč v Jugoslaviji." V tem poudarja, da Velika Britanija odobrava odločno stališče Amerike napram Jugoslaviji in Rusiji.

List News Chronicle je v uvodniku oplazil sovjetsko Rusijo. Očita ji med drugim, da je njena delegacija odgovorna za praske na mirovni konferenci v Parizu. To sploh ni mirovna konferenca, temveč boj med mački. Amerika in Velika Britanija sta dali mnogo koncesij Rusiji, a ni zadovoljna in zahteva nadaljnje koncesije. Katastrofa je neizbežna, če se bo kavsanje nadaljevalo.

Avtna unija znižala število organizatorjev

Detroit, Mich., 24. avg. — Unija združenih avtnih delavcev CIO je znižala število organizatorjev na 331. Doselej jih je imela 393. Zadevno naznanilo je objavil George F. Addes, tajnik-slagajnik unije. On je izjavil, da so znižanje števila organizatorjev odobrili člani eksekutivnega odbora avtne unije na seji, ki se je vršila v Washingtonu.

Poljska sodišča obsodila teroriste

Varšava, Poljska, 24. avg. — Vojaska sodišča v Krakovu, Kuzovicah in Bialystoku so obsodila 23 oseb v smrt na obtožbo terorističnih aktivnosti. Nadaljnjih 45 oseb je bilo obsojenih na več let zapora.

Spatz naznanil odslovitve uslužbenecv

Washington, D. C., 24. avg. — General Carl Spatz, šef letalske sile, je naznanil, da bo odslovil 32,000 civilnih uslužbenecv v prihodnjih tednih. Na listi letalske sile je zdaj 163,000 civilnih uslužbenecv.

MRTVA SRCA

Povest
SPISAL DR. IVAN TAVČAR

(Nadaljevanje)

V tem je bilo pristopilo tudi nekaj druge družbe. Tudi Ernest Malec.

"Zakaj ne odrineš, Sodar?" vpraša majomarno.

"Tale ženica moja, ki je radovedna, kakor vse, bi rada vedela, komu zvonil. Kdo je umrl, Tine?"

"E," odgovori Tine zaničljivo, "tista žival, ki se je plazila po Nižavi in Višavi! Pa saj morate vedeti?"

"Kdo?" zdihne Meta.

"No, tisti Lipe, ki je stradal pri vas tam gori. Pa sem mislil, da veste."

"Lipe!" In mladi ženi se je zazibalo vse pred pogledom. "In kaj mu je bilo?" zastoka v smrtni glozi.

"Pravijo, da se je sam ustrelil. A to ne bo res, ker bi sicer naš duhovni oče ne pustili zvoniti!"

"Ustrelil! Jezus, Marija!" Na zemljo bi se bila zgrudila, da je ni prestregel oče, ki pa je bil v tistem trenutku bledejši od zimske odeje, ki je krila pokrajino.

Bil je otožen povrat iz cerkve. Nevesta je ležala brez zavesti v vozu, svatje pa so si šepetali različne opazke na uho in hudobni jeziki in jeziki so se brusili, milovaje sicer, ali s takšnim milovanjem, ki je dosti zbadljivejše od očitnega zasramovanja.

Spomin na ta dogodek je ležal potem nad svatovščino, kakor leži časih nad cvetočo ravnino teman oblak, ki grozi sedaj in sedaj s ploho in točo posuti vse!

Dva in dvajseto poglavje

Kakor bi se udeleževali sedmine, so sedeli svatje krog dolge, s cvetjem bogato okrašene mize. Malo se je govorilo, mnogo jedlo in mnogo pivo. Šele proti večeru se je družba nekaj bolj ogrela in vojaki, ki so se med obedom odločno dolgočasil, so izrekli še celo željo, naj bi se v sosednji sobi plesalo. Učitelj Vekoslav Kozica, ki so ga samo v ta namen povabili k svatovščini, so poklicali h klavirju. Poštenjak se ni branil in kmalu je z debelo pestjo udrihal po beli sionovni, da so vse strune grmele in brneli. Izpraznila se je jedilnica. Mladina se je sukala po ozkem prostoru, ob strani pa so sloneli starejši svatje ter—zabavljali, da je žentovanje dolgočasno, da tudi jed ni prelastna in da je smešno, če se poroči tako star človek z mlado krasno žensko itd.

Pri mizi sta ostala samo hišni gospodar in stari ženin Lovre Sodar. Le ta se je nekoliko časa trudil, da bi zabaval mlado svojo ženo. Brez uspeha. Meta je sedela tik njega blede kakor mrtva, ni jedla, ni pila in vse na njej je pričalo, da je v mislih vse kje drugod nego pri hrumeči svatovščini. Morda je bila v mislih pri njem, ki je tedaj ležal v osamljeni višavski sobi na mrtvaškem odru in že počival v dolgem—večnem spanju, iz katerega se do sedaj še ni probudilo človeško bitje.

Ko je Lovre Sodar videl, da ne more ženice svoje ogreti, je pričel sebe ogrevati: proti večeru je vedela vsa družba, da je stari ženin dober pijan. S težkim jezikom je ječljal o kupčijah, o žitni ceni in o slabem vinu, ki se je to leto pridelalo. Pri vsaki priliki je napjal

Ernestu Malcu in tuintam se tudi pričkal z njim, če ni vsemu pritrjeval, kar je govoril. Časih je glasno kričal, koliko se mu ima Nižava zahvaliti in da bi marsikdo—beračil, če bi Lovre Sodar ne živel. Hišnemu očetu se je ohladilo srce, ko se je odpravila družba na ples. Bal se je, da bi oni v svoji pijanosti preveč ne govorili in ne razobešal hišnih skrivnosti. Ernest Malec nanje niti mislil ni rad!

"Kam greš, Metka?" vpraša boječe. Ni se ji upala pogledati v trpeči obraz.

"Glava me boli, mama, in razpočila mi bo, če še dalj časa ostanem tu! Prodali ste me staremu možu!"

Poslednje besede je samo zdihnila, ali vendar jih je čulo materino uho. Vsa se je pretresla stara ženica. Imela je predobro srce in za svoje otroke bi bila prelila srčno kri. Toda v hiši ni veljala mnogo in Ernest Malec je časih sam dejal, da je žena njegova tako tiha, da skoraj ne ve, je li oženjen, ali ne.

"Meni ničesar ne očitaj, Metka!" odgovori proseeče, "da je po mojem, bi bilo vse drugače, vse drugače!"

"Sedaj je dognano!" reče hči zamolklo, "in drugega mi ne ostane, nego pusto, obupno življenje. Filip (to veste, da je moral umreti!) je dejal pri priliki, da mora človek časih živeti navzlic svojemu mrtvem, umorjenemu srcu! Meni je dano tako življenje z mrtvim srcem, in sam večni Bog ve, kako ga bom preživela!"

Šli sta v hčerino sobo. Ondi je Meta razmetala cvetje in drug svatovski lišp s sebe. Potem pa je sedla ter s suhih očmi zrla v mrak in občutila z vso grozno težo nesrečnega življenja nesrečne trenutke. Njej nasproti je sedela gospa Helena, vila suhe roke in, venomer točila bridke solze. Potolažila bi bila rada otroka svojega; ali trda usoda ji ni hotela dodeliti tolažilnih besed, tako da ni vedela, kaj naj bi govorila k njej, ki ji je nasproti v neskončnih mukah koprnela. Tam v sobi pa je klestil Vekoslav Kozica z debelo roko po klavirju in mladi svet je plesal in se smejal, kakor bi nebeška radost kraljevala pod to streho!

Notar Sodar je bil že tisti dan velik revež. Če je izpregovoril besedico s tem ali onim dekletom, ga je drezala ostarela nevesta z lehtjo očitno pred vso družbo in strupeni njeni pogledi so mu prepričali besedo še prej, nego jo je izpregovoril. Sedaj in sedaj ga je pretresel mraz, če se je ozrl po stari svoji ženi, ki je na njegovi strani v nenaravno devičkem lišpu razkazovala ogradni svoje in ga neprestano preganjala z zaljubljenimi svojimi pogledi.

"Denarna je res"—si je mislil—"a življenje na njeni strani bo pa tudi—tožno dolgo!"—Ta misel ga ni hotela več zapustiti potem. Zdelo se mu je, da ga pričinja boleti glava. Obrnil je pogled na kupo, ki je polna šampanjca stala pred njim in ki so se neprestano drobile v njej od dna proti vrhu iskram enake pene.

"Morebiti so to solze, ki jih še pretočim v življenju!"

(Dalje prihodajli.)

Ši dogodek njegovega življenja: arečanje z Leninom, s katerim ga je odslej vezalo globoko in zanj in njegovo ustvarjenje toliko koristno prijateljstvo.

Gorki je začel sodelovati aktivno v levem krilu social-demokratov — boljševikov. Že zdavnaj je postal sumljiv policiji, ki ga je povsod zasledovala in stražila. L. 1905, ob izbruhu revolucije, v kateri je bil Gorki pomembno udeležen, pa ga je aretirala. Zaradi protestov, ki so prihajali z vseh strani sveta, pa ga je morala po dveh mesecih izpustiti. Zaradi boleznih na pljučih, dežala pa, da se izogne policiji, ki mu je bila zopet za petami, je Gorki l. 1906 zapustil Rusijo in se napolil v Evropo in Ameriko. Povsod je razkrinkaval caristično nasilje, pa tudi ostale svetovne imperialiste. Ves čas je najtesneje sodeloval z Leninom in boljševiki.

L. 1913 se je vrnil nazaj v domovino, na Lenjinov nasvet, in začel z revolucionarno dejavnostjo v domovini. Ostal je ves čas med redkimi odločnimi nasprotniki prve imperialistične vojne, ki je kmalu po njegovem prihodu izbruhnila. Tako je dočkal oktobersko revolucijo, Leninovo vrnitev in državo sovjetov delavcev in kmetov. Končno je doživel čas, ko je začutil kako "neposredno in močnik ruskega naroda raste nov človek, človek vedrega duha, poln ognjevitve želje, da si osvobje kulturo, človek, ki se je otreseš vdanosti v usode in potrtosti in ki je zato sposoben za ustvarjanje." Napisal je: "Živimo v deželi, v kateri si je delovno ljudstvo postavilo težko in čudovito nalogo: Uničiti vse tisto, kar maliči človeka od otroških let. Borimo se za pravo svobodo človeka, ki bo možna šele tedaj, ko bodo izginili vsi vrzeli zavisti, lakomnosti, sovraštva. Prepričani smo, da je mogoče te vzroke uničiti."

Tej državi delavcev in kmetov je posvetil vse silo in znanje do svoje smrti. Bil je ena najpomembnejših opor velikega Stalina in poleg njega eden največjih učiteljev sovjetskih narodov.

Ni čuda, da je bil trn v peti sovražnikom: sovjetske države, predvsem trockistom, ki so z zločinsko zaroto tudi pospešili njegovo smrt.

To so le skromni in najglavnejši podatki iz prebogatega življenja, o katerem bi bilo mogoče napisati debele knjige. "Kmečki glas" se bo k Maksimu Gorkemu še mnogokrat povrninl. Z vsemi močmi si bo prizadeval, da postane Maksim Gorki tudi našemu kmečkemu ljudstvu tako drag, kot veliki prijatelj in učitelj delovnih ljudi v resnici zasluži.

Nekaj glavnih del: "Na dnu," "Otroci sonca," "Mati," "Matej Kožemjakin," "Poletje," "Foma Gordjejev," "Spoved," "Moje detinstvo," "Pri tujih ljudeh," "Moja vseučilišča," "Artamanovi," "Klim Samgin" in druga.

Razni mali oglasi

DELO DOBI SLUŽKINJA. Domača hišna dela. Oglasite se pri: HOLY AGNES CHURCH na 607 Oakwood Boulevard

MAID FOR GENERAL HOUSEWORK. To assist in running a small apartment. North Side family. Couple, one child, school age. Stay. Phone—LONGBEACH 4084

TOOL ROOM MACHINIST UNION SHOP. Steady all year round work. Excellent working conditions. HINSDALE MFG. CO. 1720 W. Walnut St.

MEN

General Factory Work. Experience not essential. Salary commensurate with ability. Steady jobs - 40 hour week. Tested Appliance Co. 2627 W. 19th Street Bishop 2627

Listnica uredništva

Ker poštni zakon prepoveduje vsako oglašanje kakršnega koli srečanja v listih, prosimo vse dopisnike, ki oglašajo priredbe svojih društev ali drugih organizacij, ali pa kako drugo akcijo za zbiranje denarja, naj v svojih poročilih ne omenjajo strok ali srečanja, kakor tudi ne karitativni ali tombulski zabav, ako je sanje določena vstopnina. Poštna uprava zahteva od nas, da mora vse tako oglašanje iz lista. Prosimo, držite se tega.

POMOČ! - POMOČ! - POMOČ!

MOŠKE POREBUJEMO TAKOJ ZA TOVARNIŠKO DELO. Stalno delo skozi vse leto v stabilni jedilni industriji. NAJVIŠJA PLAČA in DOBRA PRILIKA ZA NAPREDOVANJE. Izvrstni delavski podporni programi DOBRE DELAVSKE SORODNOSTI. Zglasite se pri katerem koli navedenem uradu:

CORN PRODUCTS REFINING CO. 63rd AND ARCHER - ARGO, ILLINOIS U. S. E. S. 817 - 825 Exchange Ave. - Chicago, Illinois U. S. E. S. 6321 S. Ashland Avenue - Chicago, Illinois

DIAMOND T MOTOR CAR CO. NEEDS AT ONCE

- BILLER That can operate International Electromatic - STENOGRAPHERS - TYPISTS - STOCK RECORD CLERKS - SWITCH BOARD OPERATOR Automatic Multiple 2 Position—12 Trunk Board Ideal Working Conditions - 40 Hour Week Good Starting Rate Apply DIAMOND T MOTOR CAR CO. 4517 W. 26th Street

Razni mali oglasi

HISINJA. Polna odgovornost vzdrževanja doma. Kuhinja, čiščenje itd. 3 odrasli. Dober dom. Kličite DEA. 0085. PUNCH PRESS OPERATORS ASSEMBLERS and LABORERS. Good working conditions. Incentive bonus. BRISKIN MFG. CO. 4243 W. Ogden. OPERATORJI ŠIVALNIH STROJEV za otročje obleke. Stalno delo, počitnice s plačo. Nova tovarna. 5 dni v tednu. Lahko zaslužite \$1.25 do \$2.00 na uro. LITTLE BLOCK ORIGINALS 231 S. Green Street. HISINJA ZA MALI HOTEL ZA POSTLJANJE POSTELJ IN ČIŠČENJE SOB 5636 W. Lake Street AUSTIN 2282

BLACKSMITHS — (KOVARJE) na "Bradley Hammer" in "Grinders," ki imajo nekaj izkušenj na strojnih nožeh. Stalno delo skozi celo leto z dobro plačo. AMERICAN SAW & TOOL WORKS 2415 W. 14th Street

DELO DOBI DEKLE ALI ŽENA. Lahko hišno delo. Ni kuhanja. Lahko perilo in skrbeti za otroke. More biti zanesljiva, voljna ostati pri dobri trgovski dvojici. Kličite po 10. uri A. M. Phone LAKEVIEW 3055.

POTREBUJEMO DEKLE za SPOŠNA HIŠNA DELA. Dva otroka. Dobra plača. Osebnost manjše pranje. Phone—BRIARGATE 0234

LABORERS \$1.03 PER HOUR TO START \$1.09 AFTER 30 DAYS. Must be capable of doing heavy digging or trenching work. Peoples Gas Light & Coke Co. 122 S. Michigan Ave. ROOM 757

JANITORS NIGHT WORK. Mopping & Light Cleaning in a Modern Loop Office Building. Opportunities for Overtime Paid Vacation after one year. Peoples Gas Light & Coke Co. 122 S. Michigan Ave. ROOM 757

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA. Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine ki eni naročnik. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$6.00 na eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.20 na tednik, so jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroška reči, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Pojanjilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročen na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnika.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrul. države in Kanado \$6.00	Za Chicago in okolico je \$7.50
1 tednik in 4.00	1 tednik in 5.10
2 tednika in 3.60	2 tednika in 3.90
3 tednika in 2.40	3 tednike in 2.70
4 tednike in 1.20	4 tednike in 1.50
5 tednikov in 50c	5 tednikov in 1.50
	Za Evropo je \$9.00

Isprite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina. PROSVETA, SNPJ, 2637 So. Lawrence Ave. Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino na list Prosveto vsoto \$

1. Ime _____ Čl. društva št. _____

Nazov _____

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od naslednjega člana moje družine:

2. _____ Čl. društva št. _____

3. _____ Čl. društva št. _____

4. _____ Čl. društva št. _____

5. _____ Čl. društva št. _____

Mesto _____ Država _____

Nov naročnik Star naročnik

Ob 10-letnici smrti Maksima Gorkega 18. junija 1936

Ko je leta 1905 caristična policija zaprla Maksima Gorkega zaradi revolucionarne dejavnosti, se je vzdignil ves napredni svet in zahteval njegovo osvoboditev.

Tiste dni je velik francoski pisatelj izjavil: "Gorki ne pripada le Rusiji, temveč vsemu svetu!" Te besede veljajo v nič manjši meri tudi danes, ko praznujemo desetletnico smrti, ki je po besedah gov. zun. ministra Molotova "najhujša izguba, ki je, po Leninu, zadela našo zemljo in človeštvo."

Delo Maksima Gorkega je že zdavnaj postalo eden najbolj dragocenih zakladov človeštva. Našemu ljudstvu so bila njegova globoka in svetla dela dolgo prikrita. Naši nekdanji vladarji so se bali, da ne bi ob tem velikem učitelju, ki je o sebi zapisal: "Prišel sem, da se ne pokorim!", tudi naše ljudstvo sprejelo in se še bolj zavedlo svojih verig in poti, ki vodijo do svobode. Maksim Gorki ni ustvaril svojemu narodu le nesmrtno umetnino, vili mu je tudi moč in pogum za borbo, vzdignil samozavest, dal navodila in pravo znanje. Ko je slišal nekdo nekoga učiti, da naj umet-

timi leti mora zapustiti dom in služiti kruh. Nabira cunje, kosti in druge odpadke, pomočnik, vajenec. S 17. letom se odpravi v Kazan, kamor ga vlečejo višje šole. Kajti že ga je obsedla strast po znanju. "Če bi mi kdo predlagal, pojdi in uč se, — vendar pod pogojem, da jih boš zato dobil vsako nedeljo z brezovko, javno, na Nikolajevskem trgu, — bi predlog sprejel z največjim veseljem," tako piše sam o svoji mladostni žeji po znanju.

V Kazanu ni mogel v šole, seznanil se je pa z zavednimi delavci in študenti, z revolucionarnimi nauki in organizacijo. Zaposlen čez dan kot delavec v pekarni, prebije vse noči z branjem in razpravljanjem. Vendar ni prišel do notranjega miru. V napadu take potrtosti je poizkusil celo samomor.

Kmalu nato pa je zapustil Kazan, premenjal najrazličnejše zaposlitve, preromal večina peš skoraj vso Rusijo in si nabiral ogromno doživetij, poznanstev in izkušenj, ki jih je pozneje obdelal v svojih povestih.

Že dolgo se je bavil s pisanjem. Slednjic je nek kavkaški časopis objavil njegovo povest "Makar Čundra." Objavil jo je pod izmišljenim imenom Maksim Gorki, — kar pomeni "trpki". To ime je v nekaj letih zaslovelo po Rusiji in vsem svetu. V ta čas pade najpomembnej-

Veliko življenje

Med nesčetnimi deli Maksima Gorkega je prav gotovo najlepše — njegovo življenje samo. Aleksej Maksimovič Peškov, kakor je pravo ime Gorkega, je bil rojen 28. 3. 1868 v Nižjem Novgorodu, ki je danes preimenovalo v Gorki. — Deška leta mu poteečje v prav žalostnih razmerah, ki jih le skromno razsvetli dobra babica. Že z dese-

Jugoslovanska vlada zahteva vrnitev zaseženih parnikov

General Tito in poslanik
Patterson se sestala
na Bledu

NETOŠT SE NE KOLIKO POLEGLA

New York, 24. avg. — Organizacija Združenih narodov je zahtevala vrnitev 167 ladij, med katerimi šest potniških parnikov, ki jih je Amerika zasegla na morju. Jugoslovanska vlada zahteva je dobil Trygve Lie, generalni tajnik Združenih narodov. Lie je bil v Ameriki, ko je bilo objavljeno, da je Moskva poročala, da je Jugoslavija poslala pritožbo Združenim narodom, ker Amerika ne vrne parnikov. Lie je v pismu se odprljajal pred umikom iz Jugoslavije, potem pa so prišli v Ameriko.

Jugoslavija kljub prizadevanjem in obljubam ne more dobiti vrnitve parnikov, pravi pritožnik. "V času tako resne transatlantske krize po vsem svetu, zlasti v Evropi, ni nobenega očitnega razloga, da država, ki je vrnitev ladij in parnikov. To povzroča materialne potežke, ki so za jugoslovanske prebivalce, ki so jih prizadeli v vojni."

Združeni organizacije Združenih narodov so izjavili, da bodo zahtevali vrnitev jugoslovanske vloške ladijske flote in člani ekonomskega sveta, ki se bo pričela 11. septembra.

24. avg. — Doznavamo, da je jugoslovanska vlada odločila do varnostnega sveta Združenih narodov in vložila obznanje proti Ameriki. Jugoslavija trdi, da so poleti ameriški letal nad njenim ozemljem izvedli napad in da člani posadk niso bili puščani.

Jugoslovansko letalo so sestrelili ameriški letalci nad Italijo. Tito način kot so jugoslovanski letalci sestrelili dve ameriški letalca nad Jugoslavijo.

24. avg. — Maršal Tito je odredil izpustitev ameriških letal, ki so bili na transportnem letalu C-47, katero se je moralo prileti na tla v bližini Ljubljane. 24. avgusta, eno uro pred koncem leta, med njim in Richardom Pattersonom, ameriškim poslanikom, na Bledu v Sloveniji. Američani in dva Evropejca so jugoslovanske avtoritete obvestili skoraj dva tedna. Patterson je izročil Titu ameriško zahtevo, da morajo biti ameriški izpuščeni.

Člani posadke in potniki ameriškega transporta so po izpustitvi letala v Gorico, kjer je bilo 88 ameriških divizije. Patterson je izjavil, da so bili dobro sprejeti. Jugoslovanski organi so izpustili letalo, katero so jim vrnili. Patterson sta konferenca na Bledu. Uradniki ameriškega poslanstva so izjavili, da se morajo dati poročila o letalski aktivnosti. Naglasili so le, da so pripravili Pattersona, da se pripravi na pregled poškodovane letalskega transporta, ki ga mora spustiti na tla v bližini Ljubljane.

Domače vesti

Iz Clevelanda
Cleveland.—Dne 24. avg. sta bila poročena Michael Prešeren iz Yukona, Pa., in Frances Jaršen.—Družina Rudy Vidmar je dobila krepkega sinčka prvorojenka, družina John Suštaršič pa hčerko. — Michael Maletič, lastnik Malet Co., je iznašel nov stroj za obnovitev površine mersarskih, krojaških in usnjarskih stojal ali miz.—Na obisku pri svojih starših se mudi Zella Cankar, ki poje na radiju v New Yorku pod imenom Janis Lord.

Iz Argentine
Buenos Aires, Argentina.—Dne 23. maja je umrla Marija Sulgoj, roj. Bone in doma iz Solkana na Primorskem. Zapuščena moža in sina.—Umrla je tudi Marija Sirok, roj. Drašček in doma iz Solkana.—Dalje je umrl Leopold Madon, ki zapuščena žena in hčerko.—V staro domovino sta odpotovala Mirko Ličen in Ivan Košuta, oba doma iz Oseke pri Šempasu na Primorskem.

Izbežniki
Cleveland.—Frank Zafred je prejel pismo od Klare Dobrin iz Zagreba, Lička ulica 32, Jugoslavija, ki želi izvedeti za svojo sestro Mary Blanchard in teto Ano Udovc, kateri baje živita v Denverju, Colo. Pišeta naj ji na gornji naslov, ali pa na naslov: Frank Zafred, 952 E. 185th St., Cleveland 19, Ohio.

Washington, D. C., 24. avg. — Naznanilo, da se Jugoslavija udala pritisku državnega departmanta in izpustila ameriške letalce, je bilo sprejeto z zadovoljstvom na znanje. Napetost, ki jo je povzročila ameriška nota jugoslovanski vladi, se je polegla. Državni departament si prisvajata diplomatsko zmago.

Pomožni državni tajnik Dean Acheson je konferiral s H. Johnsonom, ameriškim reprezentantom v varnostnem svetu Združenih narodov. Predmet razgovora med njima ni znan.

Acheson je dejal, da Amerika še ni zadovoljna, čeprav je Jugoslavija izpustila ameriške letalce. On ni hotel odgovoriti na vprašanje, ali bo Amerika zahtevala odškodnino od Jugoslavije. Izjavil je le, da bo odločitev padla, ko bodo znani vsi podatki o incidentu. Zaslisani bodo letalci, katere je Jugoslavija izpustila. Dalje je rekel, da je Amerika pripravljena za diskuzije o plovi na reki Donavi.

Mornarska unija sprejela pogoje

Konec stavke na vidiku
Chicago, 24. avg. — Splošna mornarska unija, včlanjena v Kongresu industrijskih organizacij, je naznanila sprejetje kontraktnih pogojev Standard Oil Co. of Indiana, kar pomeni, da bo stavka mornarjev kmalu končana. Stavka, ki je bila oklicana pred osmimi dnevi, je ustavila promet parnikov na Velikih jezerih.

Predsednik mornarske unije je Joseph Curran. On je naznanil, da so pogoje že odobrili mornarji v Chicagu, Detroitu, Clevelandu in Ashtabuli, O. Ti določajo med drugim skrajšanje delovnega tedna na 44 ur in plačo in pol za čezurno delo. Curran je dejal, da je unija izvojevala skoro vse zahteve.

Izgleda, da bodo tudi druge kompanije sledile Standard Oil Co. in izpravile konflikt z mornarji.

Maksim Litvinov razrešen dolžnosti

London, 24. avg. — Radijsko poročilo iz Moskve pravi, da je bil Maksim Litvinov razrešen dolžnosti kot zunanji podminister. Poročilo ne omenja vzroka. To dostavlja, da sta bila za pomožna zunanja ministra imenovana Fedor Gusjev in Jakov Malik. Litvinov, ki je bil zunanji minister l. 1933, je pridobil predsednika Roosevelta za priznanje sovjetske vlade. On je bil reprezentant Rusije v stari Ligi narodov in zagovornik kolektivne zaštite.

Poljska zavrnila ameriški predlog

Proti vmešavanju v notranje zadeve
Varšava, Poljska, 24. avg. — Vlada je zavrnila ameriški predlog glede nadziranja splošnih volitev, ki se bodo vršile prihodnje jesen. Izjavila je, da bi bilo to vmešavanje v poljske notranje zadeve.

Amerika in Velika Britanija sta poslali slični noti poljski vladi zadnji ponedeljek. Trdili sta, da so bile nepravilnosti pri referendumu na Poljskem zadnja pomlad. Referendum je bil povezan s pripravami za splošne volitve, pri katerih bo izvoljena nova vlada. Obe, Amerika in Velika Britanija, sta se sklicevali na potsdamski dogovor.

Poljska vlada pravi, "da potsdamski dogovor ne uključuje ničesar drugega kot priznanje, da namerava Poljska razpisati splošne in svobodne volitve. Nobene protizade ne glede nadziranja poljskih volitev."

Nacijska firma dobila kontrakt

Zgradila bo poslopja v Argentini
Buenos Aires, Argentina, 24. avg. — Predsednik Juan Peron je dobil v podpis kontrakt, katerega je vlada sklenila z nacijsko firmo Siemens Baunion. Firma bo zgradila poslopja na glavnem letališču v bližini Buenos Airesa, ki bodo stala \$6,250,000.

Kakor uradniki drugih nemških kompanij v Argentini, so tudi uradniki firme Siemens Baunion člani nacijske stranke. Argentinska vlada je nedavno naznanila, da bo razpustila nacijske organizacije, toda doslej ni storila nobenega koraka v tej smeri.

Siemens Baunion in druge nacijske kompanije so razširile svoje aktivnosti v zadnjih mesecih.

Avtoritete so naznanile, da je bil aretiran Ludovico Vitta, član Narodne zveze, sofisticirane organizacije, pri vohodu v poslopje poslanske zbornice. Policija pravi, da je našla pet bomb, ko ga je preiskala.

Spanija bo izgnala belgijskega fašista

Madrid, Španija, 24. avg. — Vlada diktatorja Franca je odredila izgon Leona Degrella, bivšega voditelja belgijske reaktivne (fašistične) stranke. Udalje se je pritisku zaveznikov. Degrella bo postavljen pred sodišče kot izdajalec in vojni zločinec. On je pobegnil iz Belgije v Španijo pred zaključanjem vojne v Evropi.

Voditelji perzijske stranke aretirani

Teheran, Perzija, 24. avg. — Vlada premijera Saltaneha je naznanila aretacijo voditeljev levčarske stranke Tudeh v provinci Kuzistan. Odredila je tudi zasego orožja v krajih v bližini Azerbadžana, kjer so se vršile bitke, v katerih je bilo več ljudi ubitih in ranjenih.

Raketna pošta med Anglijo in Ameriko

London, 24. avg. — List Daily Graphic pravi, da je letalsko ministrstvo dobilo prostor v bližini Bedforda, s katerega bodo raketna letala prenašala pošto iz Anglije v Ameriko. Preizkušnje so bile uspešne.

MANULSKY OB-DOLŽIL GRČIJO PROVOKACIJ

Balkan spet postal sod smodnika, ki lahko eksplodira

SENATOR CONNALLY V PARIZU

Paris, 24. avg. — Mirovna konferenca je bila sunoma vržena iz letargije brezplodnih debat, ko je Dimitrij Manulsky, ukrajinski zunanji minister in načelnik ukrajinske delegacije, v svojem govoru obdolžil Grčijo provokacij. S svojimi zahtevami, da mora dobiti kos Epirija od Albanije in kos južne Bolgarije je storila korak, ki lahko povzroči vojno na Balkanu.

Manulsky je udrihal po sedanjem grškem režimu premijera Tsaldarisa, ki ima oporo pri Veliki Britaniji. "Vojne sledijo provokacijam reakcije," je dejal. "Ustvarjajo se incidenti, ki povzročajo napetost in vodijo v vojno. Balkan je spet sod smodnika, ki lahko eksplodira. Grčija je odgovorna za incidente ob albanski in bolgarski meji."

Prej je govoril Tsaldaris. Izjavil je, da se je štirinajst albanskih divizij borilo na strani Italije proti Grčiji. On je pobijal izjavo besednika Albanije, da se je le neznatno število izdajalcev pridružio Italijanom.

Seji je predsedoval britanski zunanji minister Ernest Bevin. Grška delegacija je vodila opozicijo proti nastopu predstavnika Albanije na konferenci, a ni uspela. General Enver Hodža, predsednik albanske vlade, je dobil besedo. On je poudarjal, da je bila Albanija jetnica italijanskega fašizma proti svoji volji.

Ruski zunanji minister Molotov in Edvard Kardelj, podpredsednik jugoslovanske vlade, sta konferirala 40 minut. Sestala sta se v posebni sobi luksemburške palače. Prej je imel Kardelj razgovor z ameriškim državnim tajnikom Byrnesom.

V Pariz je dospel senator Tom Connally, demokrat iz Texasa in načelnik odseka za zunanje zadeve. Na letališču ga je sprejel in pozdravil Byrnes.

Milivoj Suvič, ravnatelj jugoslovanske časniške agencije Tanjug v Londonu, je dejal, "da bi bilo dobro za vse, če bi spor med Jugoslavijo in Ameriko prišel pred varnostni svet Združenih narodov. Jugoslavo nočejo vojne in mi nismo barbari, kot nekateri Američani trdijo. Storili nismo krivice nikomur. Reakcija se je jezi na nas, ker branimo naše pravice."

Naborne olajšave za profesorje

Washington, D. C., 24. avg. — Federalna naborna administracija je naznanila olajšave za profesorje, stavbne in transportne delavce. Ti ne bodo pozvani v armado, ko se bo navačeno obnovilo 1. septembra. Armada je izjavila, da mora dobiti najmanj 150,000 rekrutov v prihodnjih treh mesecih. Olajšave za profesorje je priporočal dr. John Steelman, direktor vojne mobilizacije.

Tiskarji za skrajšanje delovnega tedna

Miami Beach, Fla., 24. avg. — Delegati na konvenciji mednarodne tiskarske unije so soglasno sprejeli resolucijo za skrajšanje delovnega tedna na 37 ur. Nobena krajevna unija ne sme podpisati pogodbe, ki ne bi doletela skrajšanja delovnih ur.

Voditelji unij pri Schwellenbachu

Poskusi za spravo se izjalovili

Konferenca med njim in voditelji CIO in ADF je trajala pol ure

Washington, D. C., 24. avg. — Delavski tajnik Lewis Schwellenbach je skušal izravnati jurisdikcijski spor med Kongresom industrijskih organizacij in Ameriško federacijo, toda njegovi napori so se izjalovili.

Konferenca med njim in voditelji CIO in ADF je trajala pol ure. Schwellenbach jih je skušal pridobiti za sklenitev kompromisa glede reprezentacije v mednarodnem delavskem uradu, ki bo imel sejo v Montrealu, Kanada, 19. septembra. Voditelji ADF si prisvajajo izključno pravico reprezentacije, dočim je Schwellenbach predlagal, naj tudi CIO dobi to pravico.

Mednarodni delavski urad je bil ustanovljen l. 1919 kot privesek stare Lige narodov. William Green je kot predsednik ADF predstavljal svojo organizacijo na konferenci z delavskim tajnikom. On je ponovil grožnjo, da bo ADF pretrgala stike s Trumanovo administracijo, če bo CIO dobil reprezentacijo v delavskem uradu. Stalni reprezentant ADF je Robert J. Watt.

CIO sta reprezentirala na konferenci s Schwellenbachom pravni svetovalec Lee Pressman in Michael Ross. Slednji je načelnik mednarodnega departmanta CIO. Oba sta argumentirala, da je CIO upravičen do delitve reprezentacije v mednarodnem delavskem uradu s ADF. Green je dejal, da je ADF najbolj reprezentativna delavska organizacija v Ameriki, ker ima čez sedem milijonov članov.

Francija bo izpustila ujetnike

Dobili bodo delo v premogovnikih

Paris, 24. avg. — Francija se je odločila za izpustitev nedoločene števila nemških vojnih ujetnikov in za premetitev okrog pet tisoč Poljakov, ki so v njeni okupacijski coni v Nemčiji. Poljska vlada v Varšavi je dobila zagotovilo, da bodo Poljaki, katere je izbruh druge svetovne l. 1939 zajel v Franciji, repatriirani.

Francija se je odločila za izpustitev nemških ujetnikov z namenom, da poveča produkcijo premoga. Uverjena je, da bodo bolj pridno delali, ko bodo do dobili priliko za obnovo normalnega življenja.

Reprezentant francoske vlade je izrazil upanje, da bodo osvobojeni ujetniki ostali v Franciji. Za določeno dobo bodo ostali v krajih, v katerih bodo upošleli. Francija potrebuje najmanj 50,000 rudarjev.

Pred vojno je prišlo skoro pol milijona tujih delavcev v Francijo letno. Upošleli so bili pri sezonskem delu. Prihajali so delavci iz južne Italije in dobili delo na kmetijah in poljski rudarji.

PREIZKUŠNJA MOČI MED AMERIKO IN RUSIJO

Komentarji londonskih listov o sporu z Jugoslavijo

TRENJE MED VZHODOM IN ZAPADOM

London, 24. avg. — Velika Britanija, ki je uradno molčala o sporu med Ameriko in Jugoslavijo, je zdaj dala razumeti, da odobrava odločno stališče, katero je Amerika demonstrirala z ostro protestno noto jugoslovanski vladi in zahtevo, da mora izpustiti ameriške letalce. Ona vidi v jugoslovanskem incidentu preizkušnjo moči med Ameriko in sovjetsko Rusijo.

Jugoslavoani so razočarani, ker sta se Velika Britanija in Amerika postavili na stran Italije, bivše sovražnice, v zadevi Trsta in Julijske Krajine. Pričakovano so, da bo Trst prišel pod Jugoslavijo.

List Times je objavil uvodnik s komentarjem spora med Ameriko in Jugoslavijo. V tem naglašuje, "da so Slovenci pred 18 meseci navdušeno pozdravljali ameriške letala, ko so se pojavila nad njihovimi glavami. Leto miru je zadostovalo za ustvaritev megle nesporazuma med jugoslovanskim ljudstvom in zapadnimi zavezniki. Spomine na zavezništvo pomoč Jugoslaviji sta zatemnila vročina razburjenja zaradi Trsta in britsko-ameriško podpiranje Italije. Kronično trenje med vzhodom in zapadom se je obnovilo."

Drugi londonski listi so tudi komentirali spor med Jugoslavijo in Ameriko. Daily Mail je objavil uvodnik z naslovom "Rdeča luč v Jugoslaviji." V tem poudarja, da Velika Britanija odobrava odločno stališče Amerike napram Jugoslaviji in Rusiji.

List News Chronicle je v uvodniku oplazil sovjetsko Jugoslavijo. Očita ji med drugim, da je njena delegacija odgovorna za praske na mirovni konferenci v Parizu. To sploh ni mirovna konferenca, lemeč boj med mački. Amerika in Velika Britanija sta dali že mnogo koncesij Rusiji, a ni zadovoljna in zahteva nadaljnje koncesije. Katastrofa je neizbežna, če se bo kavsanje nadaljevalo.

Avtna unija znižala število organizatorjev

Detroit, Mich., 24. avg. — Unia združenih avtnih delavcev CIO je znižala število organizatorjev na 331. Doslej jih je imela 393. Zadevno naznanilo je objavil George F. Addes, tajnik-organizator unije. On je izjavil, da so znižanje števila organizatorjev odobrili člani eksekutivnega odbora avtne unije na seji, ki se je vršila v Washingtonu.

Poljska sodišča obsodila teroriste

Varšava, Poljska, 24. avg. — Vojaska sodišča v Krakovu, Katowicah in Bialystoku so obsodila 23 oseb v smrt na obtožbo terorističnih aktivnosti. Nadaljnih 35 oseb je bilo obsojenih na več let zapora.

Spaatz naznanil odslovitve uslužbencev

Washington, D. C., 24. avg. — General Carl Spaatz, šef letalske sile, je naznanil, da bo odslovil 32,000 civilnih uslužbencev v prihodnjih tednih. Na listi letalske sile je zdaj 163,000 civilnih uslužbencev.

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto...

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year...

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

129

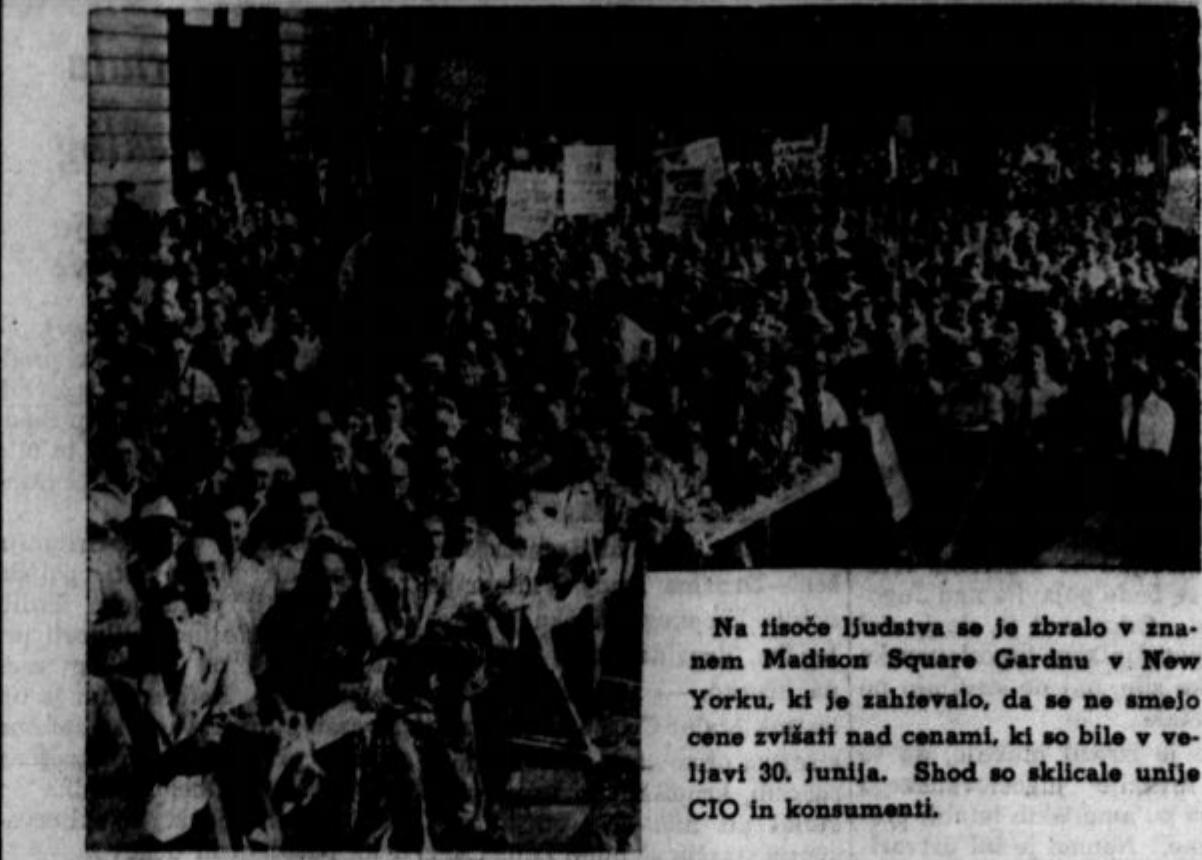
Glasovi iz naših naselbin

PISMO IZ STARE DOMOVINE

Detroit, Mich.—Vas Sv. Tomaž je majhna, kjer stoji podružna cerkev Selške fare...

Sestra mi piše, da so bili trije gospodarji, vsak pa si je lastil pravico, da te oropa, ubije ali požge...

Nečak z Jesenic pa piše, da so ga Nemci maja meseca zaprili v Begunjah, nato pa v St. Vidu nad Ljubljano...

Na tisoče ljudstva se je zbralo v znamenem Madison Square Gardnu v New Yorku...

gova mama pa ni mogla prenesti vseh vojnih grozot, kajti je umrla 9. marca 1942.

Mary Bernik

POIZVEDOVANJE RDEČEGA KRIŽA

Chicago, Ill.—Sorodniki iz Evrope so nas vprašali, da bi pomagali poiskati sledeče osebe: Josip in Stane Bogdanovic...

Rdeči križ

VABILO NA VINSKO TRGATEV

Detroit, Mich.—Ne bom po imenih omenjala naših zavednih delavk in delavcev, ki tako marljivo delajo za našo bivšo...

Omenila pa bom naš Veslovanski kongres, ki se bo vršil v New Yorku dne 21. septembra t. l.

Torej pa sem vam sporočila, da smo se rodili v slovenski zibelki. Nekateri domnevajo, da je v Združenih državah okrog 35 milijonov oseb slovenskega izvora.

Naš gospodinjaki klub Slovenskega delavskega doma se pripravljajo za priredbo, katere dobiček bo oddan za kritje stroškov za te delegate.

Rosi Kirn

TRST BREZ PRIMORSKEGA ZALEDJJA JE MRTEV

Cleveland, O.—Prejela sem pismo od Kristine Zadnik iz Pregarjev, pošta Obrov, Primorsko...

VABILO NA VESELICO

Denver, Colo.—Kakor običajno vsako leto, tako bo Slovenski dom tudi letos priredil plesno veselico...

VABILO NA VESELICO

Denver, Colo.—Kakor običajno vsako leto, tako bo Slovenski dom tudi letos priredil plesno veselico...

NAROČNIKOM

Datum v oklepaju, na primer (Aug. 31, 1946), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina...

"One World or None"

Leta 1943 je pokojni Wendell Willkie po svoji dramatični turi okrog sveta kot Rooseveltov poslanec spisal knjigo "One World"

Jedro Willkiejevega testamenta je zapopadeno v naslovu te knjige: "One World — En svet".

Za kakšnega kapitalista je bila ta knjiga precej radikalna izpoved. Tako je Wallstreetar Willkie čez noč zaslovel za odličnega liberalca...

Nepravno pa je Ameriška federacija atomskih znanstvenikov izdala knjigo pod naslovom "One World or None"—snopič 17 člankov ali razprav o atomski energiji in atomski bombi...

Znanstvenik Phillip Morrison na primer slika, kaj bi se zgodilo z New Yorkom, ako bi nanj treščila samo ena atomska bomba...

Z drugo besedo: Ena sama "hirošimska" bomba bi pokončila eno desetino newyorškega prebivalstva, ako bi treščila na Manhattan.

Ampak kot nas zagotavljajo znanstveniki, je bila "hirošimska" bomba le igračka in da danes lahko izdelajo tisočkrat "močnejšo" bombo.

"One World or None" ni nobena propaganda, marveč realnost, pred katero stoji svet, ki je z iznajdbo atomske bombe stvil na rob svojega brezna.

To je paramilitarno vprašanje, pred katerim se danes nahaja svet, posebno pa takva zvana zapadna civilizacija, ki je v zadnjih par stoletjih napravila tako velikanski korak na polju teoretične in aplikativne vede...

Njen največji ključ, s katerim lahko na vsej črti zagospoduje nad tajnostmi narode in jih upreže v svoje namene, bodisi v svoj dobroti ali svoj pogin, je sprostitve atomske energije.

in U-238. (Iz obeh elementov proizvajajo plutonske atome, U-239, ki producirajo še veliko silnejše atome kot U-235.) S to iznajdbo atomski fiziki danes lahko uresničijo tudi sanje alkemistov...

Inozemske vojne neveste

Že več mesecev dajejo časopisi precej prostora za vim zgodbam o vojnih nevestah...

Neka zavarovalniška družba s sodelovanjem vojaških oblasti je podvela sestavo nekakšne statistike o številu nevest in vojnih malčkov...

Te vojne neveste in otroci prihajajo takorekter vseh krajev sveta koderkoli bili naši vojaki.

Tukaj v Zdr. državah se vodošle tujerodne neveste trešene po vseh državah...

Starost teh tujih nevest približno ista kakor naših deklet ob času moztvovalnosti, toda dejstvo, da je vsaka vest našega vojaka v prvi tovnosti vojni avtonatično po ameriška državljanica...

Medtem ko se je preko morja med leti 1943 in 1945 poročilo 52.000 naših fantov, smo pa li doma kakih 4.500.000 poročil isti dobi.

Računajoč na možnost okupacije po naših četah katerih deželah v Evropi in Tihem morju, sklepajo, da so dobili najbrže še znatno več vojnih nevest.

MRTVA SRCA

Povest
SPISAL DR. IVAN TAVČAR

(Nadaljevanje)

Ko se je družba odpravila na ples, je vstal tudi notar s svojo soprogo. Pred vhodom v plesalnico ga je zadržala.

"Ti se že danes dolgočasíš!" zastoka Murnovka in z nekako deviško sramežljivostjo ga pogleda.

"Kako si moreš kaj takega domišljati!" odgovori hladno.

"Zdi se mi tako!" reče in gorko—kakor bi storilo to mlado dekle—se mu oklene roke. Sram ga je bilo. Čakala ga je še hujša zadrega.

"Poljubi me enkrat, Nande moj!" zasepeče stara nevesta.

"Moj Bog, tu pred ljudmi!" zdihne Nande in obledel je kakor pražen prt.

"Ze vem, ti se rajši oziraš po mladih!" V hipu se je stari devici napolnilo sivo oko z vodo in vsak hip se ji je grozila izliti mala ploha solz po licu.

"Le ne jokaj se ne!" se razsrdi notar, "saj je dosti, da imamo že eno nesrečno nevesto danes!"

Iztrga se ji in odhiti iz sobe. Na pragu ga sreča vitez Lanski.

"Kam greš, notar?"

"Na zrak malo."

"Si li preveč pil? Ali si pa prepoln vroče ljubezni, ha, ha!"

Najrajši bi ga bil pobil na tla, tega pijanega bedaka, toda zavoljo družbe mu ni smel ničesar odgovoriti.

Stopivši na hladni hodnik si misli: "Odslej boš vsemu svetu v posmeh!" Bila je jasna noč zunaj. Mrz je pritiskal in na nebu so mrgolele zvezde tako trepetajoče, kakor bi jih tudi zeblo.

"Vrag me vzemi, če se ne bojim, da bi prihodnje moje življenje ne bilo podobno jasni zimski noči, v kateri vse drgoče od mraza, še zvezde na nebu!"

Po telesu ga je pretresal mrz, ali v možganih mu je gorelo. Na steklo pri oknu je pritiskal svoje čelo, da bi se mu ohladilo.

V sobi pa je Vekoslav Kozica trpinčil klavir, da so se mu debele kaplje utrinjale po razburjenem obrazu. In grof Welser je vodil kadrižjo s tistim ponosom, kakor bi jo bil vodil—na dvornem plesu!

Tudi Bogomir Lesovej je prišel na ženitovanje. Davno je že bil ukrenil razrešiti vezi, v katere se je lahkomišelnost in proti oporoki očeta svojega ukvala. Noč in dan ga je preganjala misel, kako bi se otrešel spomipov na rume-nolaso dekle, ki ji je nekega dne govoril o svoji ljubezni. Iskal je prilike, da bi zopet vse preklical in se po lepi poti iztrgal iz okov, ki jih nositi ni več hotel. Vest mu je očitala marksaj, ali tolažil se je, da npravnost ne dovoljuje, da bi snubil hčer tistega, ki mu je tako rekoč umoril očeta. Smrt Filipa Tekstorja ga je potrdila v naklepih, ki se je bil že prej odločil zanje. "Tudi tega reveža so umorili ti ljudje!" To je bil nov dokaz, s katerim je podprl sklep, s katerim je opravičeval dejanje, izvirajoče iz povrnosti in plitvosti njegovega pravega značaja!

Razvnel se je nad smrtjo Filipovo in čutil se pozvanega, maščevati umorjenca. Poprej pa, ko je še živel, se ga je skoraj ogibal in groza ga je vedno obhajala, če mu je gledal v obraz ter imel zavest, da je rodila oba ena mati. Bogomir Lesovej je bil sin svojega časa in niti trenutek se ni plašil pred hinavščino, s katero je omamila dobre moči v duši svoji. Razsrdil se je o smrti Filipovi, da bi s tem srdom ojačil samega sebe ter laže izpregovoril ločilno besedo njej, ki se ga je oklepala z gorečo prvo ljubeznjico. Poleg tega si pa Bogomir Lesovej ni hotel povedati resnice!

V mislih se je bavil s smrtjo očetovo, z očetovo oporoko in s smrtjo Filipovo in večkrat je deklamiral v duhu znani Hamletov samogovor, v katerem se kraljič tako ostro obsoja samega sebe! Dobro mu je del moralni srd, h kateremu se je silil, silil, da bi prikrl resnico sam sebi! Hlinil je moralčno razburjenost, ali vse to je povzročilo—rožnati obraz ponosne, mrzle ženske, ki je kraljevala v njegovem srcu od tistega dne, ko jo je prvič ugledal. Izprva se je branil vplivom njenim. Ali prijazni sprejemi v stari plemenitaški hiši so ga prečudno osrečili. Prej je menil, da je demokrat, da je človek enak človeku, naj se je porodil na slami, ali na mehkih svilnih blazinah. Prve čase je zahajal v Sotesko, da bi tem ošabnim ljudem dejanski kazal, da se ne plašji pred njimi in da mu nikakor ne imponira staro ime stare obitelji. Nosi se je, kakor bi bil med svojci, dasi je moral kmalu priznati, da je dejansko izvrševanje sive teorije od teorije same bistveno različno.

Prav kmalu je občutil, da loči visoka stena kroge, v katere je sedaj zašel, od krogov, v katerih je dosedaj živel, in da se ta stena preskoci čiti ne da z demokratičnimi frazami. Videč aristokrate, ki so med sabo živeli, kakor se je dalo sklepati, v vzorni ljubezni, in ki so se v vedenju, v govorici brez najmanjše težave ogibali vsega, kar bi tudi le iz dalje spominjalo na vsakdanjost, je sodil, da so to vzorni ljudje, da so to bitja boljša od njega. Sodil je po zunanosti, po vedenju, po govorici ter bil prepričan, da mora, če je govorica čista kakor zrcala bistro steklo, tudi duša čista biti, da tudi ta ne pozna vsakdanjosti, o kateri vedenje, govorica ničesar vedela nista.

V svojem prepričanju, da ga je usoda dovela v dotiko z osebami, ki so bile popolnejše od njega, se je nosil med aristokrati izprva okorno, kakor se nosi polja ratar, če so ga valovi življenja zanesli v družbo gosposko. Vedel je, da se je njegovo nepopolno in nesalonsko vedenje opazilo, ali niti pogled, niti smehljaj ga ni spominjal nikdar na to, da se ne vede vselej po strogih prepisih salonskih zakonov.

Ko se je od dne do dne bolj privadil družbe, se je vnelo v njem hrepenenje po tej družbi. In če je sedel v Soteski pri stari kneginji, mu je izginil čas, da sam ni vedel kdaj, in poslušal je s sveto vdanostjo, kar mu je pripovedovala o časih, ko je še živel veličastni Friderik Avgust in preblaga hči Kornelija Amalija. Dan za dnevom je čul eno in isto, ali dan za dnevom je poslušal z večjo vdanostjo.

(Dalje prihodnjt.)

tajno znamenje. Eden policistov je tedaj privlekel iz sosednje sobe velik žarec likalnik, ki ga zvezani jetnik ni mogel videti. Začel je z njim likati po podplatih. Po sobi je začelo smrdeti po ožganem mesu. Jetnik je zarjul in skušal skrčiti nogi, ker pa jih ni mogel umakniti, ga je policaj likal dalje po obeh podplatih. Jetnika so že parkrat napadli krči, potem pa je omagal in podoba je bila, da je nezavesten. Potem so ga pustili, ga odvezali, mu pomagali na stolu sedeti in ko so mislili, da je že spet pri sebi so ga vprašali, kako mu je. In spet je jetnik ponovil:

"Jože Kamnik."

Komisar je jezno udaril po mizi in ga pustil odgnati v celico. Ko pa je ostal sam v sobi, je rekel:

"Hudiča, je to fant!"

Tako je šlo potem dalje. Na postaji so ga imeli teden dni, ga mrevarili teden dni in niso zvedeli jetnikovega pravega imena. Nato so ga oddali v Begunje, kjer so za take trdovratneže imeli še druga potrebna sredstva na razpolago, da so postali mehki.

V Begunjah so ga vrgli v bunker št. 11, čisto na koncu poslopja. Če si v tej celici kričal, te skoraj nihče ni slišal. Pri prvem zasiljanju so ga čisto surovo pretepeli, ga zvezali in vrgli v celico ter ga potem pustili tam par dni brez jedi. Ko so mislili, da je že dovolj izstradan, so ga prišli vprašati, kako se piše:

"Jože Kamnik," je bil jetnikov odgovor. Obljubili so mu kosilo, če pove svoje pravo ime, jetnik je spet ponovil, da se piše Kamnik. "Bomo videli," so dejali Nemci in ga nemo gledali. Čez dva dni so videli. Gnali so ga v zaključevalnico v prvem nadstropju, kjer so skušali dobiti od njega priznanje, da se piše Rakež. Spustili so nanj električni stroj, in ko ga je ta dovolj zdelal, so ga spet vprašali, kako se piše.

"Jože Kamnik."

"Bomo videli," so rekli Nemci in si nekoliko oddahnil. Nato so jetnika privezali za noge na posebno pripravo pod stropom, ki se je dala premikati, kakor podobna naprava v klavnicih. Vlačili so ga sem in tja kakor zaklano tele in ga suvali ter pikali z raznimi ostrinami. Ko so mislili, da je že dovolj mehak, so ga spet vprašali:

"Kako se pišeš?"
"Jože Kamnik."
"Bomo videli."
Pustili so ga viseti za vrati, sami pa so šli iz sobe. Visel je mogoče že par ur, obešen za nogo. Tedaj je bilo hudo. Polaščala se ga je večkrat težka omotica in takrat ni vedel ničesar več. Včasih se mu je zavest nekoliko povrnila in tedaj si je mislil, da je res Jože Kamnik. Moj bog, zakaj pa bi ne bil Jože Kamnik. Ali ni vseeno, če si Rakež ali Kamnik. Čisto vseeno je, saj življenja bo itak konec. Enkrat si je pri teh mislih hotel globoko oddahnuti, a je namesto tega bolestrn zarjul. Tedaj so prišli iz sosednje sobe. Tla pod njegovo glavo so bila vsa mokra od jetnikovega znoja, ki je kapal od telesa. Iz ust je molel konček jezika. Tedaj so ga hitro sneli in ko se je zrušil v kot, ga je komisar spet vprašal, kako mu je ime.

(Konec prihodnjt.)

Razni mali oglasi

DELO DOBI SLUŽKINJA
Domača hišna dela.
Oglasite se pri:
HOLY AGNES CHURCH
na 607 Oakwood Boulevard

TOOL ROOM MACHINIST UNION SHOP
Steady all year round work.
Excellent working conditions.
HINSDALE MFG. CO.
1720 W. Walnut St.

MEN

General Factory Work
Experience not essential
Salary commensurate with ability.
Steady jobs - 40 hour week

Tested Appliance Co.
2627 W. 19th Street
Bishop 2627

MEN & WOMEN ASSEMBLERS RIVET MACHINE OPERATORS PACKERS
Steady work - High rate of pay
Time and 1/2 for overtime
Excellent working conditions
Hospitalization Insurance
Paid rest periods and many other benefits
E-Z Electric Manufacturing Co.
584 W. Adams Street

POMOČ! - POMOČ! - POMOČ!

MOŠKE POREBUJEMO TAKOJ ZA TOVARNISKO DELO
Stalno delo skozi vse leto v stabilni jedilni industriji
NAJVIŠJA PLAČA
in
DOBRA PRILIKA ZA NAPREDOVANJE
Isvrtni delavski podporni programi
DOBRE DELAVSKE SORODNOSTI
Zglasite se pri katerem koli navedenem uradu:

CORN PRODUCTS REFINING CO.
63rd AND ARCHER - ARGON, ILLINOIS
U. S. E. S.
817 - 825 Exchange Ave. - Chicago, Illinois
U. S. E. S.
6321 S. Ashland Avenue - Chicago, Illinois

DIAMOND T MOTOR CAR CO.
NEEDS AT ONCE

- BILLER
That can operate International Electromatic
- STENOGRAPHERS
- TYPISTS
- STOCK RECORD CLERKS
- SWITCH BOARD OPERATOR
Automatic Multiple 2 Position—12 Trunk Board
Ideal Working Conditions - 40 Hour Week
Good Starting Rate
Apply
DIAMOND T MOTOR CAR CO.
4517 W. 26th Street

Razni mali oglasi

PUNCH PRESS OPERATORS ASSEMBLERS and LABORERS
Good working conditions
Incentive bonus
BRISKIN MFG. CO.
4243 W. Ogden
POTREBUJEMO DEKLE
za
SPLOŠNA HIŠNA DELA
Dva otroka - Dobra plača
Osebnost manjše pranje.
Phone—BRIARGATE 0234

HIŠNIKE
ZA RAZNO DELO V TOVARNI
Stalno delo - Dobra plača
Zglasite se pri
GENERAL ENGINEERING WORKS
4701 W. Division St.

KUPITI ŽELIM
3 ali 4 vrstne, novejšega Mervarjevega izdelka harmonike.
JOHN PILNY
2618 So. Lawndale Ave.,
Chicago 23, Ill.

GOSPODINJO IŠČE
Slovenski farmar, star 50 let, vdovec, ima dva otroka 7 in 15 let. Lastuje farmo, želi dobiti gospodinjvo v starosti 35 do 50 let. Delo samo v hiši. Pisma naslovite na naslov: FARMAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

GIRLS

with
High School Education
as **INSPECTORS**
Capable of reading Blue Prints and use of Micrometer
90c per hour to start with automatic monthly increase
Steady position
Excellent working conditions
NOWAK MILLS
1031 North Throop Street

LABORERS
\$1.03 PER HOUR TO START
\$1.09 AFTER 30 DAYS
Must be capable of doing heavy digging or trenching work

Peoples Gas Light & Coke Co.
122 S. Michigan Ave.
ROOM 757

JANITORS
NIGHT WORK
Mopping & Light Cleaning in a Modern Loop Office Building.
Opportunities for Overtime
Paid Vacation
after one year

Peoples Gas Light & Coke Co.
122 S. Michigan Ave.
ROOM 757

Razni mali oglasi

Punch Press Operator
BENCH MECHANICS
for Bronze and Brass Metal
Experienced and beginning
AUTO SCREW MACHINING OPERATORS
PLATER HELPERS
Good paying jobs—Steady
Also Shipping Room Pack

Garden City Plating & Mfg. Co.
1430 S. Talman Ave. - Near
RELIABLE WOMAN
to take charge of 3 month old
Light housework
Must stay on premises. Good
Phone:
MONROE 3673

OPERATORICE SIVALNIH STROJ.
DOBRA PRILIKA
ZA DEKLETA IN ŽENSKE
s izkušnjo in brez izkušnje
Začimo vas, ako imate ne-
zakladne sposobnosti
PLAČANE POČITNICE - 40-URNI TEDEN
SEALY MATTRESS CO.
3140 W. Roosevelt Rd.

GIRLS - WOMEN
18 - 35
LIGHT FACTORY WORK
\$33.80 to \$36.40 Starting
Automatic increase 2nd & 4th
Earn up to \$65.00 per week
on Piece Work
Permanent job, free life and health insurance. Sick benefits. Cafeteria in plant. Vacation with pay, and evening work. Bonus for finishing work.

NACHMAN CORP.
4560 W. ARMITAGE AVE.

ALI GLEDATE ZA DOBRU PLAČO IN STABILNOST?
Telefon kompanija ima takih prilik
za
HIŠNICE (JANITRESSES)
Tako je od začetka plača 77 1/2 uro, po treh mesecih 77 1/2 uro in po šestih mesecih po 82 1/2 uro
ŽENSKJE ZA ČIŠČENJE V VEDILNIH MESTA
Delovne ure od 5:30 pop. do 12 ure ponoči.
Oglasite se pri
ILLINOIS BEL TELEPHONE COMPANY
v uposlovalnem uradu za ženske v pritličju
309 W. WASHINGTON

Prejših Voranc:

Junak

Takrat, ko so Nemci ujeli terenca Rakeža, je ta imel pri sebi papir, na katerem je bilo zapisano neko drugo ime. Ko so ga vprašali, kako se imenuje, jim je glado, v nekoliko počasi povedal:

"Kamnik Jože."

Ko so ga še dalje vprašali, od kod je in kaj je, jim je spet vse povedal, kraj, ulico in celo hišno številko.

"Bomo videli," so dejali Nemci, ki takim tičem niso verjeli. Razen tega so jetnika zvezali in ga osuvali s škornji. Iskali so namreč nekega terenca Rakeža, v roke pa jim je padel čisto nekdo drugi. Ze zaradi tega, ker ni bil ta pravi, je ujetnik dobil nekaj bre več. Na prvi postaji, kamor so ga pripeljali, so ga pričeli zaaljševati.

"Kako se pišeš?"

"Jože Kamnik."

"Tako!" je kratko poudaril komisar. Za onega drugega, tistega terenca, ki bi ga prav za prav morali dobiti, je imel pripravljene celo kopo vprašanj. Za vsak primer je poskušil tudi pri tem. Toda na vsako vprašanje je dobil kratek odgovor:

"Ne vem."

Nato je komisar nekaj časa gledal v papirje pred seboj, in

ko se jih je menda nagledal, je dejal:

"Bomo videli!"

Nato sta prišla v sobo dva SS-policaja, ki sta jetnika takoj prijela, ga položila na stol, ga tja privezala in ga začela pretepati s palicami. Mlatila sta po jetniku, kar sta imela moči v rokah in to po zadnjici, po hrbtu, po nogah. Moči sta imela pa dovolj, ker sta bila oba prava hrusta. Ko sta tako tolkla kakih petnajst minut, ju je komisar zaustavil in spet vprašal:

"Kako se pišeš?"

"Jože Kamnik."

"Ni hudič!" je zaklel komisar in se spet zagledal skozi okno. To je pomenilo, da sta hrusta spet pograbila palici in nadaljevala z delom. Tolkla sta spet kakih petnajst minut in po ličih jima je pričel curiti znoj. Telo na stolu se je včasih zganilo v krčih, včasih so zaškripali zobje in parkrat je nekaj bruhnilo iz ust, kar pa navadnemu vzdihu ni bilo podobno. Nato je komisar zopet mahnil z roko, nakar sta onadva prenehala tepsti.

"Kako se pišeš?"

"Jože Kamnik," se je glasil odgovor nenavadno trdo.

"Za danes ima dovolj," je dejal komisar in ga ukazal vreči v celico.

Terenec Kamnik je obležal na tleh, kakor so ga bili vrgli. Preden so odšli, so mu še zvezali roki na hrbtu. Ležal je dva dni in

dve noči na zobeh, ker mu bolečine na hrbtu niso dovolile, da bi se bil obrnil. Pri tem se je bal, da ne bi zgorel od žeje. Včasih je poklical vode, toda nikogar ni bilo, da bi mu je bil prinesel. Tretji dan so ga spet poslali pred komisarja.

"Kako se pišeš, tovariš?"

"Jože Kamnik," je dejal jetnik brez pomisleka in pri sebi je zraven čutil, da mu medtem ni bilo treba premagati kakih notranjih ovir, kakor prvič, ko je bil vprašan.

Komisar se je tedaj obrnil k njemu in mu dejal s čisto domačim glasom:

"Tovariš, jaz takih stvari nimam rad. Kaj boš govoril, ko pa vemo zate. Verjemi mi, da boš na koncu le povedal svoje ime. Kako se pišeš?"

"Jože Kamnik," je odgovoril jetnik. Tokrat se mu je skoraj malo opotekalo.

"Sam boš kriv," je rekel komisar in spet sta vstopila tista dva hrusta, ga prijela, ga položila na stol in zvezala. Potem sta mu še sezula čevlje, da je z bosimi nogami ležal. Nato sta ga spet tolkla po starih, še nezaceljenih brazgotinah, ki so še huje bolele kot pa prvič. Po daljšem pretepanju so ga spet vprašali, kako se piše in spet jim je odgovoril, da je Kamnik Jože.

Zdaj se nista znojila le policaja, temveč tudi komisar je bil že moker. Potem je dal še eno